

Kennis in de Regio x Klimaatbestendige stad

Bijeenkomst | 7 september 2023 | 12:30 – 17:30 uur | Stadhuis Vlissingen, Paul Krugerstraat 1, 4382 MA Vlissingen

Welke kennis en tools kun je inzetten voor een klimaatrobuuste Zuidwestelijke Delta?

Hoe maak je slim gebruik van beschikbare kennis, hulpmiddelen en tools op het gebied van klimaatadaptatie? Hoe leer je van elkaars ervaringen en speel je sneller in op het veranderende klimaat? En: wie heb je nodig om aan de slag te gaan? Op **donderdag 7 september** krijg je antwoord op deze vragen tijdens de bijeenkomst van 'Kennis in de Regio x Klimaatbestendige Stad', in het stadhuis van Vlissingen. Je kunt je nu [aanmelden](#) en een keuze maken voor de verschillende parallelsessies.

Tijdens deze interactieve bijeenkomst leer je van verschillende praktijkvoorbeelden uit de regio en zie je hoe verschillende kennisproducten zijn gebruikt. De bijeenkomst is bedoeld voor professionals die in de Zuidwestelijke Delta die te maken hebben met klimaatadaptatie. Het doel is om iedereen met nieuwe kennis naar huis te laten gaan en netwerken te versterken.

Deze bijeenkomst wordt aangeboden door de **NKWK onderzoekslijn Klimaatbestendige stad – Klimaatadaptatie** samen met **STOWA**, **Stichting RIONED** en **Platform Samen Klimaatbestendig**, en wordt mede georganiseerd door **Samenwerking Afvalwaterketen Zeeland (SAZ+)**, **waterschap Hollandse Delta (wshd)**, de **Water- en Klimaatkring West Brabant (WBW)** en **Klimaat Adaptatiestrategie Zeeland (KASZ)**. De bijeenkomst is onderdeel van een landelijk programma om regionale kennisdeling op het gebied van klimaatadaptatie te stimuleren.

Programma

- 10:30 – 12:00 uur (optioneel) wandeling langs voorbeeldprojecten
- 12:00 uur Inloop en lunch
- 13:00 uur Opening en welkom – dagvoorzitter
- 13:05 uur Keynote: Kennis x Klimaat Jeroen Louws, wethouder Middelburg
- 13:15 uur Wat speelt er in de regio? Paul de Beer (programmamanager Zuidwestelijke Delta) en Jochem Callenfels (programmamanager DPRA bij waterschap Hollandse Delta)
- 13:40 uur Kennisrevue: welke tools en instrumenten zijn er? – Freek Huijser (NKWK/lenW)
- 14:00 uur Lagerhuisdebat aan de hand van vier prikkelende stellingen
- 14:30 uur Korte pauze
- 14:40 uur Parallelsessies, ronde 1
- 15:40 uur Korte pauze
- 15:50 uur Parallelsessies, ronde 2
- 16:50 uur Plenaire afsluiting. Oogst van de dag en opmaat tot concrete acties – Freek Huijser interviewt Paul de Beer en Jochem Callenfels
- 17:00 uur Borrel

Aanmelden

Ronde 1

a. Klimaatonderlegger Zuid-Holland voor ruimtelijke plannen

Bart Mol/Sam Robroek (waterschap Hollandse Delta) en Arianne Fijan (Stichting RIONED)

De 'klimaatonderlegger Zuid-Holland' is een set kaarten die klimateffecten weergeeft voor de periode tot 2100. De kaarten bevatten informatie over verzilting, verdroging, hitte, bodemdaling, wateroverlast en waterveiligheid. Deze klimaatonderlegger helpt bij het maken van afwegingen voor locatiekeuzes voor bijvoorbeeld nieuwbouwlocaties. De klimaatonderlegger is een uitwerking van het principe 'Water en Bodem sturend' en is een goed vertrekpunt voor het leggen van 'de ruimtelijke puzzel' en andere gebiedsontwikkelingen. Tijdens deze workshop praten we over wat de klimaatonderlegger betekent voor Zuid-Holland.

b. Investeren in klimaatadaptatie: hoe weeg je de kosten en de baten? Thijs Maljaars (gemeente Kapelle) en Andre Rodenburg (platform Samen Klimaatbestendig)

Deze workshop gaat over de kosten en baten van klimaatadaptatie. Welke klimaatadaptatiemaatregelen neem jij? Hoe financieer je die? Hoe en voor wie bewijs je het nut van de maatregelen? Deze vragen komen aan bod aan de hand van twee voorbeelden. De gemeente Kapelle werkte mee aan een tool die inzicht geeft in de maatschappelijke kosten en baten van vergroening. Thijs Maljaars van de gemeente vertelt hoe de tool werkt en wat de gemeente er nu mee doet. André Rodenburg van Samen Klimaatbestendig vertelt over de meerkosten van klimaatadaptatie bij gebiedsontwikkeling, reconstructies en beheer. We gaan met elkaar in gesprek over hoe kosten en baten van klimaatadaptatie een structurele plek kunnen krijgen in alle ontwikkelingen.

c. Hoe kom je tot oplossingen voor knelpunten in de waterketen? Gijs Spruijt (Bergen op Zoom), Frans van Efferen (Water- en Klimaatkring West-Brabant (WKW)) en Irene Poortinga (Samen Klimaatbestendig).

Samenwerkende partners benaderen gezamenlijke problemen vaak vanuit hun individuele belang. Heel begrijpelijk, gezien vanuit hun verantwoordelijkheden. Maar hoe zit dat als je buiten de lijntjes wil kleuren, op zoek naar een oplossing? Hierover gaan we in gesprek met vertegenwoordigers van het Waterschap Brabantse Delta en van gemeenten in het gebied De Brabantse Wal. We dagen het publiek uit om te reageren en inzichten te delen.

d. De waterbalans van het stedelijk gebied Wouter Stapel (RHDHV), Willem Jan de Voogd van der Straaten (SAZ+) en Freek Huijser (lenW /NKWK)

Klimaatverandering en adaptatiemaatregelen hebben invloed op de waterbalans in stedelijk gebied. In deze workshop bespreken we een aantal vraagstukken. Zo heeft extra groen in de stad – om hittestress tegen te gaan – meer water nodig. Zeker in tijden van droogte. Voorkomt infiltratie van hemelwater schade aan groen, en funderingen? En kunnen lekkende riolen de droogte verergeren? Tijdens de discussie gebruiken we inzichten uit de [watervraagstudie](#) en het onderzoek voor Delfland en Rijnland.

Ronde 2

a. Gemeente en waterschap, hoe werk je goed samen aan klimaatadaptatie? Sam Robroek/ Bart Mol (waterschap Hollandse Delta) en Arianne Fijan (Stichting RIONED)

Welke rol en verantwoordelijkheid heeft een gemeente, provincie of waterschap op het gebied van klimaatadaptatie? Waarop heb je wel of geen invloed? Hoe bespreken diverse overheidspartijen deze rollen en verantwoordelijkheden met elkaar? En: hoe zouden de rollen en verantwoordelijkheden verdeeld moeten zijn om te komen tot de ideale inrichting van de openbare ruimte? In deze workshop gaan we op zoek naar antwoorden. We maken gebruik van de visualisatie over gevolgsbeperking van overstromingen, die het waterschap aan het maken is met andere overheidspartijen. We leggen ook uit hoe de visualisatie tot stand komt.

b. De Zeeuwse klimaatatlas: van landelijke maatlat naar lokale afwegingen Bert Janse (provincie Zeeland), Vincent Traas (gemeente Terneuzen), Patricia Kramer (Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid), Freek Huijser (lenW/NKWK) en Edwin van der Strate (Tauf)

De landelijke maatlat 'Groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving' geeft richting aan oplossingen voor een groene en klimaatadaptieve gebouwde omgeving. Maar die moet lokaal uitgewerkt worden. Welke opgave heb je in bestaand gebied? Hoe breng je die in beeld? En met welke maatregelen kun je klimaatbestendiger worden? In deze workshop over de Zeeuwse klimaatatlas maak je kennis met het gebruik van klimaatlabels als middel bij deze vraagstukken.

c. Evacuatiestrategie en herstel na overstromingen Patrick Broekhuis (provincie Zeeland), Berry Gersonius (gemeente Dordrecht) en Kees Broks (STOWA/NKWK)

Hoe bereiden we ons voor op overstromingen door hoog water op zee? In deze sessie hoor je meer over de evacuatiestrategie van de gemeente Dordrecht en de wisselwerking met de praktijk van gebiedsontwikkeling. Patrick Broekhuis van de provincie Zeeland vertelt wat er in het kader van het Europees onderzoek 'FRAMES' wordt gedaan om de 'hersteltijd' te verkleinen. Dit is de periode tussen een overstroming en een normaal dagelijks leven. Hoe zou je dit onderzoek kunnen toepassen in je eigen omgeving? En wat is daarvoor nodig? Daarover gaan we met elkaar in gesprek.

d. Verzilting tegengaan en zoetwater opslaan Vincent Klap (provincie Zeeland), Bert de Doelder (gemeente Rotterdam), Wim Timmermans (WUR) en Gemma van Eijnsden (RWS/NKWK)

De zoetwaterbeschikbaarheid in de Zuidwestelijke Delta lijkt op het eerste oog tamelijk hopeloos. Overal is zout zeewater en er is een bescheiden aansluiting op het landelijke zoete hoofdwatersysteem. Toch is de situatie minder dramatisch dan hij lijkt, zelfs in het besef dat verzilting en een toenemend verdampingstekort onafwendbaar zijn. De ankers voor dit optimisme zijn de relatief hoge ligging van een aanzienlijk deel van Zeeland en de Zuid-Hollandse eilanden en het jaarlijkse neerslagoverschot. Toch is ook gerichte actie nodig. Aan de hand van concrete voorbeelden bespreken we de twee voornaamste opties: het beperken van onbedoelde drainage van zoet grondwater en het benutten van de ondergrond voor de opslag van zoetwater in de winterperiode in Middelburg en Rotterdam.

Anmelden